

Valtuustoaloite koulukiusaamisen kitkemiseksi

Kunnanhallitus 09.10.2023 § 194

Valmistelija asianhallintapäällikkö jaana.nihtila@karkola.fi, puh. 044-770 2207

Valtuutettu Santeri Nousjoki teki alla olevan valtuustoaloitteen 25.9.2023 valtuuston kokouksessa.

Valtuustoaloite:

Koulukiusaaminen on edelleen merkittävä ongelma Kärkölen yhtenäiskoulussa. Tämän vuoden keväällä THL:n teettämän kouluterveyskyselyn koulukiusaamista koskevat tulokset eivät ole kaunista katseltavaa. 8. ja 9. luokille vajaat 16 prosenttia kärköläisistä nuorista on kokenut koulukiusaamista vähintään kerran viikossa.

Koulukiusaaminen koskettaa lähes jokaista koulussa, sillä samaisen kyselyn mukaan 42 prosenttia 8. ja 9. luokan nuorista on ollut joko koulukiusattu tai osallistunut kiusaamiseen lukukauden aikana. Samaan aikaan kuulee valitettavan usein, ettei kiusaamistapauksiin ole suhtauduttu riittäväällä vakavuudella.

Kärkölässä on pitkään puhuttu kiusaamisenvastaisesta työstä, mutta tuloksia ei ole saatu halutulla tasolla. Osassa kunnista tässä tärkeässä työssä on onnistuttu kuntaamme selvästi paremmin, mihin tulee saada muutos.

Valtuutettu esittää seuraavaa:

Kärkölässä on otettava laajemmat keinot käyttöön koulukiusaamisen kitkemiseksi. Koulun johdon tulee tarttua koulukiusaamiseen entistä tiukemmin. Ensin tulee varmistaa, että jokainen koulun aikuinen ottaa lasten ja nuorten kokeman koulukiusaamisen vakavissaan. Tämän jälkeen tulee selvittää, mitä Kärkölässä voitaisiin tehdä vielä paremmin kiusaamisen kitkemiseksi. Kun parannusehdotuksia esimerkiksi muiden kuntien vastaavista toimista löydetään, tulee ne jalkauttaa Kärkölen yhtenäiskouluun mahdollisimman pian.

Jokainen kiusaamistapaus jättää uhriinsa elinikäiset jäljet, joita sormien läpi katsominen pahentaa entisestään. Vaikka työ tulee olemaan haasteellisessa kasvatusympäristössä haastava, lasten ja nuorten takia se täytyy tehdä.

Esittelijä pormestari Markku Koskinen

Päätösehdotus Kunnanhallitus päättää lähettää aloitteen sivistys- ja hyvinvointilautakunnan käsiteltäväksi.

Päätös Päätösehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Muutoksenhaku Muutoksenhakukielto

Jakelu sivistysjohtaja

Valmistelija

rehtori petri.kutinlahti@karkola.fi puh. 044-770 2134
sivistysjohtaja petri.kakonen@karkola.fi puh. 044-770 2130

Laatimassaan vastineessa Kärkölen Yhtenäiskoulun rehtori, koulun johtoryhmä ja opiskeluhuoltoryhmä toteavat seuraavaa:

Valtuustoaloitteessa todetaan, että koulukiusaaminen on edelleen merkittävä ongelma Kärkölen Yhtenäiskoulussa. Aloitteessa viitataan THL:n keväällä 2023 tehtyyn Kouluterveyskyselyyn, ja keskitytään 8. ja 9. luokkalaisten vastauksiin. On totta, että usea koulukiusaamiseen liittyvä tunnusluku on huolestuttavasti noussut, mutta vain poikien osalta. Yläkoulun tyttöjen (8. ja 9.lk) osalta mm. indikaattori ”Koulukiusattuna tai osallistunut koulukiusaamiseen lukuvuoden aikana” luku selvästi Päijät-Hämeen hyvinvointialueen tunnusluvun alle. Samoin samoista oppilaista 65,3% vastaa olevansa tyytyväisiä elämäänsä tällä hetkellä. Lukema on linjassa Päivät-Hämeen hyvinvointialueen lukemaan. Koulussamme on keväällä 2023 8.-9.luokkalaisten kyselyyn vastanneista tällä hetkellä 35 oppilasta.

Kouluterveyskyselyn dataa sekä Mitä kuuluu?-kyselyn vastauksia tarkastellessa ei voi välttyä huomiolta, että kiusaaminen on keskittynyt yläkoulun osalta usein yhteen ikäluokkaan. Ikäluokan kanssa olemme mm. kutsuneet oppilaat huoltajineen koululle keskustelemaan kiusaamisesta yhdessä koulukuraattorin ja Ankkuri-poliisin kanssa. Samoin olemme tehneet suunnattuja ja pidempikestoisia interventioita luokille koulukuraattorin toimesta. Oppilaat vastaavat kyselyissä siten, kun he sillä hetkellä asian ymmärtävät ja vallitsevan tunteen perusteella. Pienessä koulussa muutokset suuntaan tai toiseen voivat vaihdella suurestikin, lisäksi ikäluokat ovat erilaisia.

Nuoremmilla oppilailla, 4. ja 5.luokkalaisilla, tilanne on hieman toisenlainen. 35,5% oppilaista kertoi olleensa ”Koulukiusattuna tai osallistunut koulukiusaamiseen lukukauden aikana”. Luku on pienin kolmen edelliskerran kyselyissä ja selvästi parempi kuin hyvinvointialueen tulos kertaakaan samaisena aikana. Samaan linjaa noudattaa vastaus toteamukseen ”Ei ole osallistunut muiden oppilaiden kiusaamiseen” asettuen tasolle 89,5%. 4.-5.luokkalaisista oppilaista 10,5% oli kokenut koulukiusaamista vähintään kerran viikossa. Luku on koko Päijät-Hämeen hyvinvointialueen lukemaan hieman koholla, mutta mennyt parempaan suuntaan. KiVa-opettaja on vierailut useampaan otteeseen alaluokissa, jolloin oppilaat ovat viestineet, että kiusaamista ei ole siten kuin se kyselyssä tulee esiin. Toisaalta 4.-5.lk kiusatuista tai muita kiusanneista oppilaista vain 56% kertoo ilmoittaneensa asiasta opettajalle. Tässä on kuitenkin koko ajan menty parempaan suuntaan luvu ollessa aiemmin 42% (2019) ja 50% (2021). 8.-9.lk oppilailla vastaava luku on vain 23,8 (2023). Emme siis saa kaikista kiusaamisesta tietoa.

Kärkölen Yhtenäiskoulussa koulukiusaamiseen puututaan ja tapauksia käsitellään KiVa-koulu toimenpideohjelman mukaisesti. Se on tutkimusten

valossa yksi toimivimmista ja kiusaamista ennaltaehkäisevimmistä ohjelmista, sen vaikuttavuudesta on vahvaa näyttöä. Tänä lukuvuonna olemme edelleen tehostaneet toimintaa lisäämällä yhden KiVa-opettajan toimintaan. Tehostamista tulemme tekemään myös jatkossa sen suhteen, että tieto pienistäkin tapauksista tulisi KiVa-tiimille, jotta pääsemme tekemään ennaltaehkäisevää työtä. Samoin tiedotukseen kiinnitetään entistä enemmän huomiota, jotta asianomaiset opettajat tietävät tilanteet. Huoltajiinhan ollaan yhteydessä jo ohjelman puitteissa. KiVa-tunteja pidetään, mutta ei aivan ohjelman mukaisesti. KiVa-tunteja tukevat erilliset tunne- ja vuorovaikutustaitotunnit niin ala- kuin yläkoulussa. Lisäksi usea, erityisesti alakoulun opettaja, on käynyt Lions Quest-koulutuksen ja pitää luokilleen säännöllisesti ohjelman tunne- ja vuorovaikutustunteja, käytössä on myös Yhteispeli koulussa - käytännöllisten toimintatapojen kokonaisuus tunne- ja vuorovaikutustaitojen opettamiseksi. Lisäksi koulukuraattori on alkanut pitämään valituille luokille Friends-ohjelman mukaisia tunne- ja vuorovaikutustunteja yhteistyössä luokanopettajien kanssa. Myös opiskeluhuolto on luonnollisesti mukana kiusaamisen ehkäisevässä työssä niin yhteisöllisesti kuin yksilöllisestikin.

Kerran kuukaudessa pidettäville luokanvalvojan tunneille ohjelma kootaan monialaisena yhteistyönä keskittyen mm. yhteisöllisyyden lisäämiseen, kouluun kiinnittymiseen, kiusaamisen vastaiseen työhön ja tunne- ja vuorovaikutustaitoihin. Luokanvalvojan tunnit ovat yläkoulun aineopettajajärjestelmässä tärkeitä yhteisten asioiden käsittelyn näkökulmasta. Koulussamme myös alakoulun luokanopettajat liittävät ko. tuntien teeman omaan oppituntisuunnitelmaansa. Lisäksi teemme vuosittain luokille "Mitä kuuluu?"-kyselyn, jonka tiimoilta käymme OHR-henkilöstön voimin luokissa keskustelemassa luokan vastauksista ja tilanteesta. Myös tuo kysely sisältää kiusaamiseen liittyviä aiheita ja niistä keskustellaan luokan vastausten valossa oppilaiden kanssa.

Paljon asioita siis tehdään ja kiusaamisen vastaisessa työssä on mielestämme saatu myös hyviä tuloksia. Siitä huolimatta uusiakin kiusaamistapauksia ilmenee, mutta niihin puututaan, niitä käsitellään ja seurataan. Tällä hetkellä alakoulussa on selvityksessä muutamia tapauksia, muutamia käsitelty ja yhden seuranta jatkuu. Yläkoulussa tapauksia on keskiarvollisesti viikottain, mutta liittyvät usein samoihin asioihin. Toimintaa voidaan aina kehittää, niin tulemme tekemäänkin. Jatkuva ryhmäyttäminen, osallistaminen esimerkiksi junnuministeriön ja tukioppilastoiminnan keinoin, KiVa-toiminnan ja Mitä kuuluu?-kyselyn seurantalukujen seuraaminen ja vaikkapa Kouluterveyskyselystä nousseiden teemojen esillä pitäminen edistävät varmasti oppilaiden hyvinvointia ja ennaltaehkäisevät myös koulukiusaamista. Emme pidä järkevänä esimerkiksi hylätä KiVa-koulu toimenpideohjelmaa kokeillaksemme jotain toista. Koulun aikuisten puuttumisen ja välittämisen kulttuuri on mielestäni keskeisintä, viesti siitä, että asioihin suhtaudutaan vakavasti, tasapuolisesti ja yhdenvertaisesti. Uskomme pitkäjänteisen työn tuottavan positiivisia tuloksia.

Esittelijä

sivistysjohtaja Petri Käkönen

Päätösehdotus

Sivistys- ja hyvinvointilautakunta merkitsee tiedoksi valtuustoaloitteen. Lautakunta kiittää aloitteentekijää ja toteaa vastauksenaan pykälätekstiin

kirjatun rehtorin, koulun johtoryhmä ja opiskeluhoitoryhmän laatiman vastineen.

Päätös

Päätösehdotus hyväksyttiin muutoksitta.

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto